

Ministarstvo financija

Nacrt konačnog prijedloga zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar financija
dr. sc. Zdravko Marić

27. travnja 2022.

Prilagodba zakonodavnog okvira

➤ Priprema Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

- **Svrha → stvoriti zakonitu osnovu za zamjenu službene valute Republike Hrvatske u smislu osiguravanja pravne jasnoće i pravne sigurnosti**
  - osnovna načela uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj
  - temeljne odredbe o zamjeni hrvatske valute eurom

➤ 10 dijelova Zakona – 96 članaka

- Opće odredbe
- Pravila za preračunavanje
- Opskrba i zamjena gotovog novca kune za gotov novac eura
- Dvojni optjecaj
- Dvojno iskazivanje
- Primjena načela neprekidnosti pravnih instrumenata
- Proračuni, financijski planovi i propisivanje kazni i drugih novčanih obveza, poslovne knjige, financijski izvještaji i porezi
- Nadzor
- Prekršajne odredbe
- Prijelazne i završne odredbe

Procedura

- **Nakon javnog savjetovanja, na 10. sjednici Hrvatskoga sabora, održanoj 11. ožujka 2022., Hrvatski sabor donio je zaključak o prihvaćanju Prijedloga zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.**
  - Hrvatski sabor uputio je predlagatelju primjedbe, prijedloge i mišljenja radi pripreme Konačnog prijedloga zakona
- Mišljenje Europske komisije
- Mišljenje Europske središnje banke od 14. travnja 2022. o uvođenju eura u Republici Hrvatskoj (CON/2022/15)
- U skladu s navedenim mišljenjima odredbe su dorađene te se ovim Konačnim prijedlogom zakona u hrvatsko zakonodavstvo unose glavne odrednice uvođenja eura

Najvažnije promjene u odnosu na Prijedlog zakona (1)

- **Promijenjeno je stupanje na snagu Zakona radi veće razine pravne sigurnosti:** Zakon će stupiti na snagu prvog dana od dana objave odluke Vijeća EU o usvajanju eura u skladu s člankom 140. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u Službenom listu Europske unije, osim dijela odredbi koje će stupiti na snagu danom uvođenja eura

- **Dan uvođenja eura:** Prema primjedbi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora prema kojoj zakon treba stupiti na snagu određenog dana, a ne datuma u cijelom tekstu zakona je pojam „datum uvođenja eura“ zamijenjen pojmom „dan uvođenja eura“ (npr. članci 4., 5., 17., 19., 22., 28., 31., 39., 46., 55., 56., 57., 58., 63., 65., 66., 68. do 73., 74., 77., 91., 93. do 96.)

- **Dorađena odredba o pravilima preračunavanja:** Odredba članka 14. je u odnosu na Prijedlog zakona iz prvog čitanja dorađena
  - u skladu s mišljenjem Europske središnje banke
  - u Zakonu se snažnije povezuju pravila za preračunavanje i zaokruživanje sa izravno primjenjivim zakonodavstvom Europske unije, točnije sa člancima 4. i 5. Uredbe (EZ) br. 1103/97
    - novi pojam - novčani iznosi koji se moraju platiti ili obračunati
    - obuhvaća i cijene i druge novčane iskaze vrijednosti

Najvažnije promjene u odnosu na Prijedlog zakona (2)

- **Dorađeni su pojmovi** u članku 4.
- **Dorađeno je načelo neprekidnosti pravnih instrumenata** na način da je ojačana poveznica na Uredbu (EZ) br. 1103/97 kako bi bilo jasno kako postupak uvođenja eura ne utječe na valjanost postojećih pravnih instrumenata u kojima se navodi kuna (u cijelom tekstu Konačnog prijedloga zakona koristi se isključivo pojam „pravni instrument“, a to je pojam koji prema Uredbi (EZ) br. 1103/97 obuhvaća zakonske odredbe, upravne akte, sudske odluke, ugovore, unilateralne pravne akte, instrumente plaćanja, osim novčanica i kovanica, te ostale instrumente s pravnim učinkom)
- U članku 21. dodana je **obveza posredne predopskrbe tijela javne vlasti**, a članak 23. dopunjen je tako da će se **početnim paketima kovanica eura, uz ostale, opskrbiti i tijela javne vlasti**

Najvažnije promjene u odnosu na Prijedlog zakona (3)

- U članku 29. dodan je stavak 3. kojim je propisan **novčani prag od 15.000,00 kuna za identifikaciju stranke pri zamjeni gotovog novca kune za gotov novac eura** s ciljem rasterećenja procesa zamjene gotovog novca od prikupljanja podataka kod transakcija manjeg iznosa
  - **Prag izjednačen s pragom koji je trenutno propisan za konverziju kod mjenjača**
  - Dodatno, predviđeno je i da Ured za sprječavanje pranja novca, Hrvatska narodna banka i Financijski inspektorat mogu donijeti zajedničku smjernicu radi jedinstvene primjene propisa kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma kod zamjene gotovog novca kune za gotov novac eura
- U članku 33. uređeno je da je **Hrvatska narodna banka zakoniti izdavatelj eurokovanica** u granicama propisanim člankom 128. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Naime, iako je bilo predviđeno da će biti donesen poseban zakon o eurokovanicama s hrvatskom nacionalnom stranom Koordinacijski odbor za zamjenu gotovog novca je zajedno s Koordinacijskim odborom za zakonodavne prilagodbe analizirao postupak izdavanja kovanog novca te je zaključeno kako u Republici Hrvatskoj ne bi bilo nikakve dodane vrijednosti da se promijeni dosadašnja praksa, odnosno da izdavatelj kovanog novca ne bude više Hrvatska narodna banka. Slijedom detaljne analize troškova i koristi promjene izdavatelja, zaključeno je da će se u ovaj zakon uključiti i odredbe o eurokovanicama i da će se ovim zakonom Hrvatska narodna banka utvrditi kao zakoniti izdavatelj eurokovanica

Najvažnije promjene u odnosu na Prijedlog zakona (4)

- **Dorađene su odredbe o dvojnog iskazivanju:**
  - u skladu s dorađenim člankom o stupanju na snagu Zakona dorađena je odredba o dobrovoljnom dvojnog iskazivanju, dakle subjekti mogu započeti dvojnog iskazivati od dana stupanja na snagu ovoga Zakona (tj. od prvog dana od dana objave odluke Vijeća EU kada će već biti donesena i uredba s utvrđenim fiksnim tečajem konverzije)
  - u članku 44. dodana je odredba iz koje proizlazi da se na pravne osobe koje djeluju u svoje ime, a za račun poslovnog subjekta ili u ime i za račun poslovnog subjekta na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga članka, pri čemu se želi omogućiti da, primjerice, kreditne institucije mogu primjenjivati odredbe koje se odnose na poslovne subjekte pri prodaji unaprijed plaćenih elektroničkih komunikacijskih usluga (eng. prepaid bonova) u razdoblju dvojnog iskazivanja
  - Dodatno, propisuje se da je uz ponudu potrebno **dvojnog iskazivati** i na **ugovorima s potrošačima**, kao i da je potrebno dvojnog iskazivati **ukupan iznos opomene** i druge obavijesti o nepodmirenom dugu koje se dostavljaju potrošaču
  - u članku 45. dodano je da se do potrošnje zaliha mogu koristiti vrijednosne kartice, poklon kartice, službeni obrasci i tiskanice, dakle nije ih potrebno ponovno tiskati s dvojnog iskazanim cijenama
  - u članku 52. dodan je novi stavak kojim se uređuje iznimka od obveze dvojnog iskazivanja za **putni nalog**

Najvažnije promjene u odnosu na Prijedlog zakona (5)

- Dorada članka 64. o preračunavanju državnih obveznica i trezorskih zapisa
- Zbog neprihvatljivosti državnih obveznica za programe otkupa od strane Europske središnje banke članak 64. je doraden na način da je u skladu s načelom ekonomičnosti i učinkovitosti predviđena automatska konverzija za državne obveznice i trezorske zapise Ministarstva financija primjenom metoda kojih će doći do najmanjeg mogućeg utjecaja na prava imatelja
- Za državne obveznice predlaže se metoda koja pretpostavlja **novu nominalnu vrijednost od jednog centa umjesto dosadašnje od jedne kune**, uz istovremeno povećanje količine izdanih dužničkih vrijednosnih papira s pretpostavkom da se uvijek radi zaokruživanje na nižu vrijednost, na razini računa ulagatelja – bottom up metoda
  - ovu metodu koristila je i Litva, kada je uvela euro kao službenu valutu
  - Europska središnja banka je u svom odgovoru naglasila da i Republici Hrvatskoj preporuča ovakvu metodu preračunavanja
- Obzirom da je nominalna vrijednost trezorskih zapisa Ministarstva financija izražena u kunama u pravilu 100 000 kuna, za instrumente tržišta novca predložena je metoda konverzije koja pretpostavlja konverziju kunske nominalne vrijednosti u eursku dijeljenjem s fiksnim tečajem konverzije, pri čemu se **nova nominalna vrijednost prikazuje zaokružena na četiri decimale**, primjenom matematičkih pravila zaokruživanja, a bez promjene izdane količine pri čemu se konverzija radi na razini računa ulagatelja te se onda tako dobiveni iznosi zbrajaju da se dobije ukupni (novi) iznos izdanja u eurima – bottom up metoda.
- Za korporativne obveznice predviđena je opcija konverzije ako žele u roku od 18 mjeseci od dana uvođenja eura
- Ako se konverzija provede predviđeno je pravo imatelja da u roku od dvije godine od provedene konverzije mogu od izdavatelja potraživati razliku zahtjevom prema izdavatelju

Najvažnije promjene u odnosu na Prijedlog zakona (6)

➤ Ostale dorade:

- u članku 63. (ranije članak 64. Prijedloga zakona) rok za dostavu individualne obavijesti koju klijentima i članovima dostavljaju pružatelji financijskih usluga produljen je s dva tjedna na 30 dana nakon dana uvođenja eura
- članak 86. (ranije članak 87. Prijedloga zakona) dopunjen je kako bi se jasnije propisale obveze pružatelja usluga eksternalizacije ili osobe na koju je subjekt nadzora izdvojio poslovni proces u skladu s posebnim propisima
- u člancima 87. i 88. (ranije članci 88. i 89. Prijedloga zakona) doradene su prekršajne odredbe u kunama i u eurima sukladno izvršenim promjenama u pojedinim člancima
- izvršen je niz dorada nomotehničke naravi te su dopunjena obrazloženja

Najvažnije odredbe

- Nakon što bude objavljena odluka Vijeća EU o usvajanju eura i nakon što bude donesena Uredba EU kojom će biti utvrđen fiksni tečaj konverzije, Vlada će odlukom objaviti:
  - dan uvođenja eura,
  - fiksni tečaj konverzije,
  - dan početka i završetka dvojnog optjecaja,
  - dan početka i završetka dvojnog iskazivanja te
  - druga pitanja potrebna za uvođenje eura.
  - Nakon donošenja te odluke Vlade započet će i sve aktivnosti iz zakona.
- Definiiraju se temeljna načela uvođenja eura: načelo zaštite potrošača, načelo zabrane neopravdanog povećanja cijena, načelo neprekidnosti pravnih instrumenata, načelo učinkovitosti i ekonomičnosti te načelo transparentnosti i informiranosti

Najvažnije aktivnosti u narednom razdoblju

Pripreme za
uvođenje eura

- Odluka Vijeća EU
- Uredba s utvrđenim fiksnim tečajem konverzije

Dvojno
iskazivanje
5.9.2022.-
31.12.2023.

Dvojni optjecaj
1.1.2023.-
14.1.2023.

- Opskrba gotovim novcem

Dvojno iskazivanje

Srpanj 2022.
odluka o fiksnom
tečaju konverzije
na razini EU

5. rujna 2022.
početak obveznog
dvojnog
iskazivanja

31. prosinca 2023.
završetak dvojnog
iskazivanja

- **Dobrovoljno dvojno iskazivanje:** od dana stupanja na snagu Zakona, tj. od prvog dana od dana objave odluke Vijeća EU kada će već biti donesena i uredba s fiksnim tečajem konverzije (jer je nužno znati fiksni tečaj konverzije)
- **Obvezno dvojno iskazivanje:** najkasnije prvog ponedjeljka u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem će proteći 30 dana od dana donošenja uredbe Vijeća EU kojom će biti utvrđen fiksni tečaj konverzije, i završava protekom 12 mjeseci od dana uvođenja eura
- Obveza dvojnog iskazivanja što je ujedno ključna mjera za zaštitu potrošača u postupku uvođenja eura.
  - Poslovni subjekt dužan je tijekom trajanja razdoblja dvojnog iskazivanja cijenu iskazivati na jasan, čitljiv, vidljiv i lako uočljiv način u euru i kuni uz isticanje fiksnog tečaja konverzije.
  - Predviđene su određene iznimke i to za situacije gdje dvojno iskazivanje nije primjereno iz praktičnih razloga ili bi uzrokovalo nerazmjerne troškove poslovnim subjektima.

Zaštita potrošača od neopravdanog podizanja cijena (1)

- **Zabranjeno je** poslovnim subjektima, kreditnoj instituciji, kreditnoj uniji, instituciji za platni promet, instituciji za elektronički novac i pružateljima financijskih usluga **da pri uvođenju eura povećaju cijenu robe ili usluge prema potrošačima bez opravdanog razloga**
- Temeljem načela:
  - u **Smjernicama za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom** ovo načelo je istaknuto kao **temeljno načelo** te se na taj način **potiče poslovne subjekte na pouzdano i transparentno poslovanje prilikom uvođenja eura**
  - u **Etičkom kodeksu** će se jedno od načela definirati na način da glasi: *Ne zloupotrebljavati postupak uvođenja eura za neopravdani rast cijena roba i usluga jer se tržišna cijena temelji na ponudi i potražnji*
    - Etički kodeks je predviđen kao dokument deklaratorne prirode koji bi sadržavao dodatne vrijednosti u odnosu na i poticao bi poslovne subjekte koji su pristupili Etičkom kodeksu na transparentno i pouzdano poslovanje

Zaštita potrošača od neopravdanog podizanja cijena (2)

- Prilikom izrade web aplikacije putem koje će poslovni subjekti pristupati Etičkom kodeksu, planira se razviti i potkategorija gdje će svaki potrošač biti pozvan napisati pritužbe i pohvale, dakle **pozitivne i negativne komentare** o poštivanju načela Etičkog kodeksa, odnosno pohvale i pritužbe o pojedinom poslovnom subjektu.
  - Potrošači će moći svoje pritužbe na poslovne subjekte za koje smatraju da su prekršili načela Etičkog kodeksa prijaviti nadzornim tijelima propisanim, koja će provoditi nadzor nad primjenom Zakona te izricati prekršajne odredbe za nepravilnosti i nezakonitosti koje utvrde tijekom obavljanja nadzora.
  - Pritužbe, ali i pohvale moći će se podnositi tijekom čitavog razdoblja obveze dvojnog iskazivanja te će biti javno dostupne.

Zaštita potrošača od neopravdanog podizanja cijena (3)

➤ **Uključivanje udruga za zaštitu potrošača**

➤ **Planirane su sljedeće aktivnosti:**

1. Praćenje kretanja cijena roba i usluga u eurima i kunama u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja pri čemu će se mjesec dana prije početka obveznog dvojnog iskazivanja pratiti cijene samo u kunama.
2. Praćenje dvojnog iskazivanja cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti za robu i usluge u kunama i u eurima u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja.
3. Praćenje ispravnog preračunavanja i zaokruživanja cijena te drugih novčanih iskaza vrijednosti u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja.
4. Praćenje poštivanja načela Etičkog kodeksa poslovnih subjekata u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja.
5. Telefonsko informiranje potrošača mjesec dana prije početka razdoblja obveznog dvojnog iskazivanja.

➤ Slijedom provedenih aktivnosti, **udruge** će na svojim internetskim stranicama moći objavljivati **popis poslovnih subjekata**:

- koji neopravdano povećaju cijene
- koji cijene ne iskazuju dvojno
- koji neispravno preračunavaju i/ili cijene zaokružuju na više mimo pravila za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona.

Opskrba gotovim novcem eura prije dana uvođenja eura

najranije četiri mjeseca
(za euronovčanice)
tri mjeseca
(za eurokovanice)

**Posredna
predopskrba**

od 1. prosinca

**Opskrba početnim
paketima
eurokovanica**

najranije pet dana prije
dana uvođenja eura

**Pojednostavljena
posredna
predopskrba**

Posredna predopskrba gotovim novcem eura, posebice trgovaca, potrebna je kako bi ih se osposobilo da, u skladu sa zakonskim odredbama, od dana uvođenja eura svojim klijentima vraća eure.

Početni paket eurokovanica je paket eurokovanica koji sadrži točno određenu količinu različitih apoena eurokovanica s nacionalnom stranom Republike Hrvatske u unaprijed određenoj vrijednosti za potrošače i unaprijed određenoj vrijednosti za poslovne subjekte, a omogućuje potrošačima i ostalima da se na jednostavan i brz način posredno predopskrbe određenom količinom različitih apoena eurokovanica s hrvatskom nacionalnom stranom i to dovoljno rano (najranije mjesec dana) prije uvođenja eura.

Pojednostavljena posredna predopskrba na temelju izjave za mikro poslovne subjekte (poslovni subjekt koji ima manje od deset radnika i čiji godišnji prihodi i/ili ukupna aktiva u prethodnoj poslovnoj godini ne prelazi 15 milijuna kuna).

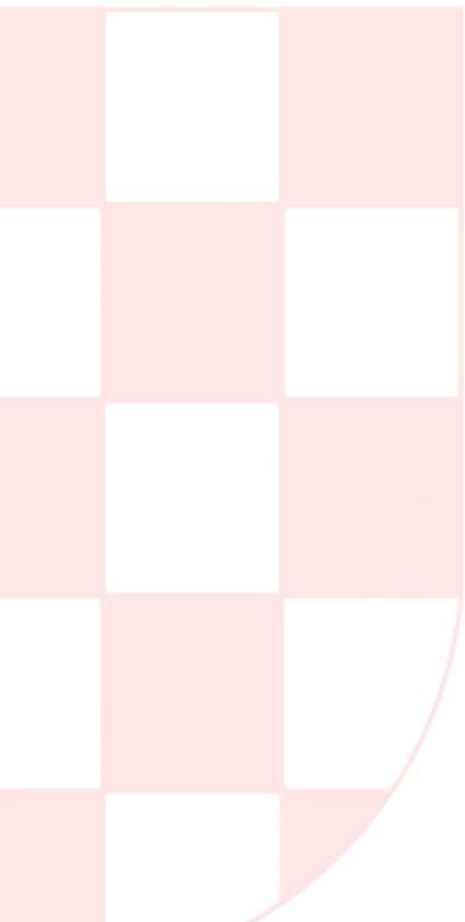
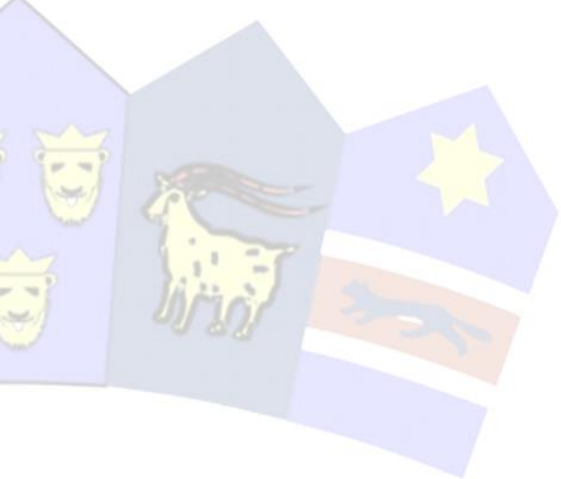
Zamjena nakon dana uvođenja eura i dvojni optjecaj

- Uređena su pravila za **zamjenu gotovog novca kune za gotov novac eura**.
  - Tijekom 12 mjeseci od dana uvođenja eura u bankama, poslovnica Financijske agencije i HP-Hrvatske pošte d.d..
    - Građani će bez naknade moći zamijeniti najviše 100 novčanica kuna i najviše 100 kovanica kuna po jednoj transakciji.
    - U tom istom razdoblju bit će moguće bez naknade zamijeniti gotov novac kune u euro uz istovremenu uslugu pologa na račun u euru.
  - Nakon proteka 12 mjeseci od dana uvođenja eura zamjena će se vršiti u Hrvatskoj narodnoj banci, bez naknade i to
    - zamjena novčanica bez vremenskog ograničenja
    - zamjena kovanica do isteka tri godine od dana uvođenja eura
- Utvrđuje se **razdoblje dvojnog optjecaja** (prijelaznog razdoblja) u kojemu će se u optjecaju istodobno nalaziti kuna i euro koji će biti zakonsko sredstvo plaćanja
  - Razdoblje dvojnog optjecaja traje 14 dana od dana uvođenja eura, započinje danom uvođenja eura u 00:00 sati i traje zaključno s četrnaestim danom do 24:00 sata
  - Izuzeća za dvojni optjecaj (automati za igre na sreću, automati za zabavne igre, samoposlužni uređaji, bankomati).

Načelo neprekidnosti pravnih instrumenata i druge odredbe

- Konačnim prijedlogom zakona razrađene su odredbe o primjeni načela neprekidnosti pravnih instrumenata prema kojemu će postojeći ugovori i drugi pravni instrumenti u kojima se navodi pozivanje na kunu i dalje vrijediti, samo će se smatrati da su iznosi navedeni u kunama iznosi u eurima uz primjenu pravila za preračunavanje i zaokruživanje iz Konačnog prijedloga zakona. – dakle **ugovori i pravni instrumenti nastavljaju proizvoditi pravne učinke, nije ih potrebno mijenjati zbog uvođenja eura!**
- Zakon uređuje **pravila za preračunavanje novčanih sredstava na računu, iznosa kod naloga za plaćanje iskazanog u kuni, pravila za preračunavanje kod ugovora o kreditu u kuni i kod ugovora o leasingu u kuni, odnosno prilagodbu kamatne stope kada je to potrebno te obvezu obavještanja klijenata o izvršenom preračunavanju, kao i pravila za preračunavanje vrijednosnih papira.**
- Konačan prijedlog Zakona sadrži i pravila vezana za pripremu i donošenje proračuna i financijskih planova u godini koja prethodi godini uvođenja eura, pravila za evidentiranje u poslovnim knjigama, pravila za izvještavanje
- Uz to, Konačnim prijedlogom zakona utvrđena su tijela nadležna za nadzor, a utvrđene su i detaljne prekršajne odredbe i u kunama (koje će se primjenjivati i izricati do dana uvođenja eura) i u eurima (koje će se primjenjivati i izricati nakon dana uvođenja eura)

Hvala na pozornosti!

